III A Pz 4/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w osobie sędziego SA Urszuli Iwanowskiej, po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2014 r., na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z powództwa L.J. i Y. Y.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o wynagrodzenie za pracę, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i ekwiwalent za urlop wypoczynkowy,

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 października 2013 r., sygn. akt VI P 9/09,

postanawia: oddalić zażalenie.

SSA Urszula Iwanowska

UZASADNIENIE

W dniu 19 września 2013 r. pozwana spółka (...) złożyła apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 25 czerwca 2013 r., sygn. akt VI P 9/09 oraz wniosła o zwolnienie z obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji. W apelacji strona pozwana zaskarżyła punkt I podpkt 1, w którym zasądzono od pozwanej spółki na rzecz powoda Y. Y. kwotę 12.705 zł tytułem wynagrodzenia za pracę. Do pisma nie dołączono jakichkolwiek dokumentów świadczących o aktualnej kondycji finansowej pozwanej. Zarządzeniem z dnia 25 września 2013 r. (doręczonym w dniu 2 października 2013 r.) Sąd zobowiązał pozwaną do uzupełnienia w terminie 14 dni wniosku o zwolnienie od kosztów apelacji przez złożenie sprawozdania finansowego z ostatniego kwartału pod rygorem oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów. W dniu 15 października 2013 r. pozwana spółka przedłożyła dokumenty w postaci rachunku zysków i strat sporządzone za okres od 1 stycznia 2013 r. do 30 września 2013 r. oraz bilansu sporządzonego na dzień 30 września 2013 r. Z treści tych dokumentów wynika, że pozwana spółka w kasie i na rachunkach posiada środki pieniężne w łącznej kwocie 51. 887,79 zł.

Postanowieniem z dnia 21 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek pozwanej spółki o zwolnienie od opłaty od apelacji.

Sad pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Skorzystanie przez sąd z instytucji zwolnienia od kosztów sądowych jest zarezerwowane dla wyjątkowych sytuacji, powoduje ona bowiem w istocie kredytowanie procesu przez Skarb Państwa. Obowiązek wykazania istnienia takiej wyjątkowej sytuacji obciąża każdorazowo wnioskodawcę.

W ocenie Sądu Okręgowego skarżąca spółka bez wątpienia do tego kręgu podmiotów winna być zaliczona, a rozważenia wymagało, czy pozwana wykazała, że nie ma dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych – w tym przypadku opłaty od apelacji w kwocie 4.166 zł.

Według tego Sądu opłata od apelacji jest umiarkowanie wysoka i mieści się w możliwościach płatniczych pozwanej. Przy czym, uwadze sądu pierwszej instancji nie uszło, że strona pozwana wskazała, iż z dniem 1 czerwca 2013 r. zawiesiła działalność gospodarczą, jednak - jak na co wskazuje wprost treść przedłożonego przez nią bilansu - wynika,

że w trakcie procesu dysponowała środkami pieniężnymi w kwocie 51.887,79 zł, co ma decydujące znaczenie dla oceny jej możliwości uiszczenia opłaty od apelacji. Już te dane wskazują bowiem, że pozwana spółka posiadała środki niezbędne do pokrycia kosztów sądowych w niniejszej sprawie, takich jak opłata od apelacji w wysokości 4.166 zł.

Ponadto Sąd Okręgowy podkreślił, że prowadząc działalność gospodarczą strona pozwana winna liczyć się z tym, iż będzie musiała ponosić koszty związane z udziałem w postępowaniach sądowych, które stanowią jeden z elementów funkcjonowania podmiotu na rynku i wchodzenia w interakcje gospodarcze z innymi podmiotami.

Sąd pierwszej instancji miał również na uwadze, że pozew w niniejszej sprawie został wniesiony już w marcu 2009 r., a więc ponad 4 lata temu. Zatem, uwzględniając wysokość opłaty od apelacji uznać należy, że nawet przy minimalnych dochodach, przez tak długi okres czasu, spółka byłaby w stanie zaoszczędzić 4.166 zł. Za istotne sąd ten uznał także, że strona pozwana w żadnym zakresie nie wykazała, iżby czyniła stosowne oszczędności celem pokrycia wydatków wynikających z udziału w niniejszym postępowaniu sądowym, mimo iż w nieodległym okresie niewątpliwie uzyskiwała przychody z prowadzonej działalności.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy, nie znajdując podstaw do zwolnienia pozwanej od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od apelacji w całości, na podstawie art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek pozwanej spółki oddalił.

Z powyższym orzeczeniem Sądu Okręgowego w Szczecinie w całości nie zgodziła się pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., która w złożonym zażaleniu zrzuciła mu błędne odczytanie stanu środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych z przedłożonych dokumentów, z których wynika, iż wartość tych środków to 0 zł, a Sąd przyjął 51.887,79 zł.

Dalej skarżąca podniosła, że środki w trakcie procesu zostały rozdysponowane na poczet zobowiązań spółki wobec pracowników i z tytułu czynszu za lokale, a od 31 maja 2013 r. spółka nie posiada żadnych środków pieniężnych, z których mogłaby uiścić opłatę sadową.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o zwolnienie z opłaty od apelacji.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną zwolnienia osoby prawnej, a więc pozwanej spółki, od kosztów sądowych jest art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j. t. Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594 ze zm.), który stanowi, że Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

W niniejszej sprawie opłata sądowa od apelacji strony pozwanej wynosi kwotę 636 zł przy uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia określonego przez stronę na kwotę 12.705 zł (k. 876), zgodnie z art. 13 ust. 1 w związku z art. 35 ust. 1 powołanej wyżej ustawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008 r., I PK 239/07, LEX nr 448211 czy z dnia 23 listopada 2006 r., I PZ 43/06, OSNP 2007/23-24/353).

W polskim systemie prawnym przyjęto zasadę odpłatności wymiaru sprawiedliwości, zatem zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych stanowiące wyjątek od tej zasady, winno być uzasadnione i zostać przyznane w wyjątkowych sytuacjach, kiedy to ze względu na złą kondycję finansową, strona nie ma możliwości obrony swoich praw.

Skarżąca spółka zrzuciła błędne odczytanie przez Sąd Okręgowy przedłożonej dokumentacji finansowej, z której wynika, że wynik bilansowy na dzień 30 września 2013 r. wynosił 0. Sąd odwoławczy ma na uwadze jednak, że z bilansu na dzień 30 września 2013 r. jednoznacznie wynika, że pozwana spółka dysponowała ogólnie aktywami w wysokości 83.821,30 zł, a także pasywami w tej samej wysokości. Ustalenie to nie zmienia jednak oceny sytuacji finansowej spółki i możliwości uiszczenia opłaty od apelacji w stosunkowo niewielkiej wysokości. Nie można bowiem pomijać faktu, że

wyrok, który zaskarża strona pozwana został wydany w dniu 25 czerwca 2013 r., sprawa została wszczęta w marcu 2009 r., a strona ma obowiązek zabezpieczyć środki na prowadzenie postępowania. Jednocześnie składając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych strona powinna przedłożyć dokumentację w pełni obrazującą jej stan finansowy, a nie tylko bilans za ostatni okres, który nie obrazuje czy i w którym momencie spółka nie posiada żadnych środków. Bilans takiemu twierdzeniu przeczy skoro wykazane są w nim aktywa.

Nadto zaznaczyć należy, że zgodnie z treścią art. 98 k.p.c., wprowadzającego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca (merytorycznie albo formalnie i niezależnie od tego, czy ponosi winę w prowadzeniu procesu) zobowiązana jest zwrócić swemu przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu, na złożone przez niego żądanie. W przypadku zatem uwzględnienia przez Sąd wniesionej przez pozwaną apelacji, otrzyma ona zwrot kosztów procesu, jeżeli z takim żądaniem wystąpi w postępowaniu apelacyjnym.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c., zażalenie, jako nieuzasadnione, oddalił w całości.

SSA Urszula Iwanowska